

До 175-річчя
Національного
педагогічного університету
імені М.П.Драгоманова

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

СЕРІЯ 5

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ВИПУСК 13

06
УДК 0-51
ББК 95
Н 34

Фахове видання затверджене Президією ВАК України 2004 р., бюлетень № 8 (педагогічні науки)
(Додаток до постанови президії ВАК України від 30 червня 2004 р. № 3-05/7)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 8811 від 01.06.2004 р.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 2 від 30 жовтня 2008 р.)

Редакційна рада:

В. П. Андрущенко	доктор філософських наук, професор, академік АПН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (голова Редакційної ради)
А. Т. Авдієвський	почесний доктор, професор, академік АПН України
В. П. Бех	доктор філософських наук, професор
В. І. Бондар	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України
Г. І. Волинка	доктор філософських наук, професор, академік УАПН (заступник голови Редакційної ради)
В. Б. Євтух	доктор педагогічних наук, професор, академік НАН України
П. В. Дмитренко	кандидат педагогічних наук, професор
І. І. Дробот	доктор історичних наук, професор
М. І. Жалдак	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України
Л. І. Мацько	доктор філологічних наук, професор, академік АПН України
О. С. Падалка	кандидат педагогічних наук, професор
В. М. Синьов	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України
В. К. Сидоренко	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України
М. І. Шкіль	доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України
М. І. Шут	доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент АПН України
О. Г. Ярошенко	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України

Редакційна колегія:

В. І. Бондар	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України;
Л. П. Вовк	доктор педагогічних наук, професор;
П. В. Дмитренко	кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);
М. І. Жалдак	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України;
Л. Л. Макаренко	кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар);
В. В. Обозний	доктор педагогічних наук, професор;
В. К. Сидоренко	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України;
В. Д. Сиротюк	доктор педагогічних наук, професор;
О. Г. Ярошенко	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України

Н 34 **НАУКОВИЙ ЧАСОПИС** НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА. *Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* –
Випуск 13 : збірник наукових праць / За ред. проф. М. С. Корця,
проф. П. В. Дмитренка. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 249 с.

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогічної науки; розкриття педагогічних, психологічних та соціальних аспектів, які обумовлюють актуалізацію поставленої проблеми і допоможуть її вирішувати на сучасному етапі розвитку освіти.

© Автори статей, 2008
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008
© Редакційна рада, 2008

Ж-106333 5391
БІБЛІОТЕКА

НПУ імені М.П. Драгоманова

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВХОДЖЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

У статті обговорюється питання про перехід від традиційної системи професійної підготовки вчителів технологій в умови педагогічних університетів до підготовки фахівців як педагогічного, так і техніко-технологічного, економічного профілів в науково-навчальних комплексах, в яких забезпечується крізна технічна підготовка молоді, починаючи з робочих професій і закінчуючи підготовкою магістрів.

Підготовка вчителів трудового навчання у нашому університеті була розпочата у 1970 році на одному із відділень фізико-математичного факультету, а з 1976 року вона була забезпечена у новоствореному факультеті, який із жовтня 2005 року трансформувався в інститут гуманітарно-технічної освіти. Нині вся діяльність інституту спрямовуються на перехід до двоступеневої підготовки фахівців відповідно до вимог Болонського процесу. Нині – підготовка вчителів за освітньо-кваліфікаційними рівнями “Бакалавр”, “Спеціаліст”, “Магістр” здійснюється за напрямом “Технологічна освіта” і має такі спеціалізації:

- інформаційна техніка;
- конструювання та моделювання одягу;
- менеджмент малого бізнесу;
- дизайн предметного середовища;
- автомобільний транспорт та безпека дорожнього руху;
- технічний переклад;
- позашкільна освіта.

В Інституті здійснюється підготовка вчителів на денній (336 студентів, з них 40 контрактників) та заочній формі (408 студентів, з них 182 контрактники) навчання. Навчальний процес забезпечують шість кафедр:

- трудового навчання і креслення;

- основ виробництва;
- загальнотехнічних дисциплін;
- інформаційних систем і технологій;
- теорії та методики професійної підготовки;
- технічної фізики і математики.

З 2009 року ми розпочинаємо прийом студентів за напрямом підготовки “Професійна освіта” за профілями:

- “Технологія текстильної та легкої промисловості”;
- “Технологія харчової промисловості та громадського харчування”;
- “Технологія обробки деревини та меблевого виробництва”.

З лютого 2007 року інститут розпочав роботу в нових умовах на базі вищого міжрегіонального машинобудівного професійного училища № 40, де створено сім нових лабораторій, дві аудиторії лекційного типу, комп’ютерний клас, автоклас, автолабораторія та конференц зал загальною площею понад 1000 м².

Першочерговим завданням на етапі становлення інституту є створення єдиного монолітного навчально-наукового комплексу профтехучилище–коледж–інституту, що забезпечить наскрізну технічну підготовку молоді, розпочинаючи від робітничих професій та завершуючи отриманням фаху викладачів технічних навчальних дисциплін. Підготовчі роботи щодо створення коледжу започатковані ще 2 роки тому і нині є всі умови для його відкриття. Наші стартові позиції наступні: у ПТУ підготовка робітничих професій здійснюється з такими спеціальностями: верстатник широкого профілю, налагоджував верстатів з ПУ, слюсарів механо-складальних робіт, слюсарів з ремонту автомобілів, електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування, операторів комп’ютерного набору, секретарів керівника, кухарів-кондитерів. Цей комплекс матиме дві вітки: вертикальну і паралельну. Вертикальна забезпечуватиме можливість підвищення освітнього статусу молоді, а саме в профтехучилищі – отримання робітничих професій, у коледжі – здобуття фаху навчальних майстрів, викладачів спеціальних дисциплін для системи профтехосвіти, а на рівні інституту буде забезпечуватися підготовка вчителів для загальноосвітньої школи та викладачів для вищих навчальних закладів. І тому тут можливі три варіанти у здобутті технічного та педагогічного фаху, розпочинаючи з профтехучилища чи коледжу або інституту, включаючись на будь-якому рівні і завершуючи будь-який рівень без продовження на вищому або з продовженням. Паралельна компонента буде забезпечувати підвищення мобільності випускників на ринку праці шляхом здобуття на контрактній основі студентами коледжу та інституту споріднених професій виробничого характеру: “Адміністратор комп’ютерних мереж у закладах освіти”, “Дизайнер предметного середовища” та інших. При чому для кожної спеціалізації спорідненою є лише одна конкретно визначена виробнича спеціальність.

Процес становлення коледжу ми поділяємо на 3 етапи на кожен етап виділено 1-1,5 роки і 3 напрями підготовки, а напрями всі реалізуються синхронно. А саме: педагогічний – це підготовка навчальних майстрів, інженерів-педагогів та викладачів спецдисциплін для системи профтехосвіти. Першим етапом є проведення ліцензування напряму підготовки “Професійна освіта”. Другий етап – це підготовка фахівців з профорієнтації, де буде здійснюватися здобуття кваліфікації профорієнтолога для подальшої роботи викладачем профорієнтаційних дисциплін, а також роботи у системах служб соціального захисту населення. Для цього у нас є всі умови і певний досвід роботи, бо у 90-ті роки

здійснювалася підготовка вчителів трудового навчання за спеціалізацією “Профорієнтація”. Однак спеціальність “Профорієнтолога” ще не включена в перелік напрямів підготовки, які затверджуються Кабінетом Міністрів України. Матеріали ліцензійної справи знаходяться у стані підготовки. Третій етап присвячений підготовці викладачів з охорони праці. Така ліцензійна справа знаходиться в стадії проектування.

Другим напрямом є інженерно-технологічний. На першому етапі передбачено започаткувати підготовку молодших спеціалістів галузі освіти “Транспорт і транспортна інфраструктура” напряму підготовки “Автомобільний транспорт” за спеціалізацією “Ремонт і експлуатація автомобільного транспорту”. Для цього в нас є всі необхідні умови і автоклас та переважна більшість лабораторій. Ліцензійні матеріали знаходяться в стадії підготовки, але для практичної реалізації умов підготовки створюються станції технічного обслуговування автомобілів із сучасним сервісом, діагностикою і комплектом підрозділів для забезпечення ремонту автомобілів іноземних марок. Таким чином, створюється навчально-виробничий комплекс, де студенти коледжу зможуть окрім навчання проходити практику в реальних умовах і брати посильну участь у виробничому процесі.

Другий етап – це запровадження підготовки бакалаврів напряму 6.17.01.02 “Системи технічного захисту інформації” освітньої галузі 17.01 “Інформаційна безпека”. Нами проведені підготовчі роботи по створенню пакету документів для ліцензійної справи, але проблема, яка пов’язана із створенням двох нових лабораторій, оснащених дорогим обладнанням для технічного захисту інформації і комп’ютерною технікою. Окрім цього, необхідно підсилити потенціал викладацького складу із проблем технічного захисту інформації. На цьому етапі паралельно передбачено здійснювати також підготовку бакалаврів, інженерів з охорони праці освітньої галузі 17.02 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”. Для цього у нас є необхідне лабораторне обладнання і висококваліфікований викладацький склад, із відповідним досвідом роботи.

Третій етап полягає у підготовці бакалаврів за напрямом 6.140101 “Готельно-ресторанна справа” освітньої галузі “Сфера обслуговування”. Окрім цього планується на цьому етапі здійснювати підготовку бакалаврів за напрямом 6.051701 “Харчові технології та інженерія” освітньої галузі “Харчова промисловість та переробка сільськогосподарської продукції”. Досвід роботи підготовки робітничих професій кухарів та кондитерів є, оскільки вона здійснюється на базі міжрегіонального машинобудівного вищого професійно-технічного училища № 40 м. Києва. Викладацький склад підготовлений, відповідні лабораторії є, але потребують модернізації.

Третій напрям – економічний. На першому етапі буде започаткована в освітній галузі 0501 “Економіка і підприємництво” підготовка за напрямом 6.050108 “Маркетинг” та спеціалізацією “Маркетинг на ринку товарів і послуг та інтелектуальної власності”. Другий етап – це підготовка бакалаврів із захисту інтелектуальної власності. Матеріали ліцензійної справи знаходяться в стадії підготовки і приводяться у відповідність до переліку кваліфікацій та спеціальностей. Третій етап передбачає можливість підготовки бакалаврів за напрямом “Економіка підприємств”.

Для реалізації цього освітнього проекту необхідно провести такі роботи:

- з метою достатнього кадрового забезпечення коледжу викладачами з науковими ступенями відкрити при кафедрі загальнотехнічних дисциплін аспірантуру за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика трудового навчання (технічні дисципліни);
- для успішної реалізації системи підготовки фахівців всіх трьох напрямів протягом

п'яти років слід створити такі нові лабораторії: з харчових технологій, матеріалознавства та технології швейних виробів, центр діагностики та технічного обслуговування автомобільного транспорту, навчально-виробничі деревообробні майстерні;

– протягом 2008–2009 року провести ліцензування всіх спеціальностей першого етапу становлення коледжу, а саме напрямів підготовки професійна освіта, ремонт і експлуатація автомобільного транспорту, маркетинг.

На вершині цього комплексу є інститут, потенціал якого слід нарощувати не лише шляхом розвитку, підсилення педагогічних, а і запровадження виробничих спеціальностей непедагогічного профілю.

Для наближення студентів до умов майбутньої професійної діяльності у цьому комплексі доповнюючим є науково-методичний центр професійної підготовки вчителів трудового і професійного навчання на базі школи, де повинно здійснюватися завершення його професійного становлення. Тому з метою створення належних умов практичної професійної підготовки вчителів в реальному виробничому середовищі на базі митного ліцею № 144 м. Києва створюється науково-методичний центр професійної підготовки вчителів трудового та професійного навчання, перевівши до нього проведення всіх занять із викладання методичних навчальних дисциплін та педагогічної практики.

Гармонійна єдність всіх складових навчально-наукового комплексу забезпечить наскрізну технічну підготовку молоді та реалізацію вимог Болонського процесу.

Використана література:

1. *Корець М. С.* Науково-технічна підготовка вчителів для освітньої галузі "Технології". Монографія. – К.: НПУ, 2002. – 258 с.

Корець Н. С. Реформирование системы профессиональной подготовки учителей технологий в условиях входа в Европейское образовательное пространство

В статье обсуждается вопрос о переходе от традиционной системы профессиональной подготовки учителей технологий в условия педагогических университетов к подготовки специалистов как педагогического, так и технико-технологического, экономического профилей в научно-учебного комплексах, в которых обеспечивается сквозная техническая подготовка молодежи, начиная с рабочих профессий и заканчивая подготовкой магистров.

Корець Н. С. Реформирование systems of professional preparation of teachers of technologies in the conditions of entrance in European educational space

In the article a question comes into question about transition from the traditional system of professional preparation of teachers of technologies in the terms of pedagogical universities to preparations of specialists both pedagogical and технико-технологического, economic types in scientifically-educational complexes through technical preparation of young people is provided in which, since working professions and concluding by preparation of master's degrees.